

- 3530 *Rhynchites cupreus* L.
Scolytidae.
- 3538 *Scolytus scolytus* F.
- 3544 „ *multistriatus* Mrsh.
- 3547 *Hylesinus crenatus* F., slechts de boorgangen, niet den kever.
- 3549 *Leperisinus fraxini* Panz., de Man, Lako
- 3555 *Hylurgus ligniperda* F.
- 3567 *Trypophloeus asperatus* Gyll., Everts II p. 756.
- 3579 *Xylocleptes bispinus* Dfts.
- 3586 *Ips sexdentatus* Boerner, Everts II p. 760.
- 'S-GRAVENHAGE, Oct. 1927. K. J. W. BERNET KEMPERS.

Acarologische Aanteekeningen XC.

***Lasioseius subglabra* Oudms. 1903.** Van Dr. J. C. C. LOMAN te Amsterdam ontving ik, Sept. 1918, een aantal Adulti en 2 Larvae van deze soort. Dat zij steeds in, of nabij water voorkomt, was mij bekend; maar niet hetgeen Dr. LOMAN mij daarvan schriftelijk mededeelt: „Talrijke volwassenen en larven in een sloot met *Azolla*, op het water wandelende; Bovenkerk, t. W. van Amsterdam, Aug. 1918. Het was een lust, de levende mijten op het water onder het mikroskoop te bewonderen”.

Weer een genus, dat tot de *Stomatostigmata* behoort! In 1906 (zie Ent. Ber. v. 2. n. 27. Jan. 1906. p. 44 en 45) bracht ik het genus *Labidostomma* KRAMER 1879 in eene aparte „ordo” (tegenwoordig: supercohors [cohors]) *Stomatostigmata*, omdat de stigmata zich tusschen de mandibula en de maxillae, d.i. in de mondholte, bevinden. — Bij het bewerken van het Svalbard-(Spitsbergen-) materiaal deed ik de ontdekking, dat ook het genus *Rhagidia* THORELL 1871 tot de *Stomatostigmata* gerekend worden moet (zie Ent. Ber. v. 6. n. 126. Juli 1922 p. 82). — En nu smaak ik het genoeg, een derde genus tot de *Stomatostigmata* te moeten overbrengen. Het is het algemeen bekende genus *Tydeus* C. L. KOCH 1836. Ik geloof niet, dat ooit een acaroloog bij dit genus stigmata of tracheeën gezien heeft. Het is steeds bij de *Prostigmata* geplaatst

geworden. Het tracheeënstelsel bestaat uit twee zeer dunne, uiterst moeilijk zichtbare buisjes, die zich in de mondholte openen, en, ongeveer den lichaamsrand volgend, achteraan in een peervormig blaasje eindigen. — Het is mij onmogelijk geweest, bij dit uiterst kleine diertje na te gaan, of de stigmata ook een troffelvormtg peritrema hebben; maar ik geloof het niet. Nu staan *Labidostomma* en *Rhagidia* ongetwijfeld systematisch dicht bij elkander: zij bezitten dezelfde zware, vrije mandibels, en dezelfde troffelvormige peritremata. — Geheel anders is het met *Tydeus* gesteld: de mandibelbasen zijn met elkander vergroeid en de chela mandibuli is meer *Trombidium*-achtig; maar de palpen zijn *Rhagidia*-achtig. Binnen de groep der *Stomatostigmata* zijn dus reeds nu twee ondergroepen (cohortes?) te onderscheiden; de eene met vrije, zware mandibels, troffelvormige peritremata en dikke tracheeën met spiraaldraad. En de andere met vergroeide, zwakke mandibels, geen peritremata en zeer moeilijk zichtbare, uiterst dunne tracheeën zonder spiraaldraad.

Villersia Oudms. 1927. (Ent. Ber. v. 7. n. 158. p. 257, 260.) is genoemd naar CH. DE VILLERS, die in 1781—83 vier deelen publiceerde over *Les Insectes de France* (waarin ook *Acari* behandeld worden) en in 1789 vier deelen deed verschijnen: *Caroli Linnaei Entomologia* (dito).

Podothrombium macrocarpum Berl. 1910. Een ♀ werd 8. IV. 1926 in het Naardermeer gevonden „in suikerbier, in een hollen boom”. „Suikerbier” is bier, waaraan een weinig suiker toegevoegd is; aangetrokken door dat licht gistend vocht, vinden vele Insekten daarin hun dood. Dat ♀ bevond zich dus in dien hollen boom.

Enemothrombium ramosa George 1909. Twee ♀, ibidem. Lengte 1300 μ ; breedte 675 μ ; lengte van het propodosoma 310 μ . Rugharen van het hysterosoma kort, dik, in de proximale helft met ciliën, in de distale helft knoestig: met korte, even dikke, distaal soms afgeronde, soms van een punt voorziene takken; een haarvorm, die in BERLESE'S *Trombidiidae* niet afgebeeld is. Dezen vorm van haren vindt men ook aan een sikkelvormig

achterrandedeelte van de buikzijde en ter weerszijden van de crista. Alle overige haren zijn van dik- tot zeer dun-konisch, alle gecilieerd. De dubbeloogen zijn zittend, maar sterk uitpuilend. Vóór de crista bevindt zich nog een \curvearrowright -vormig gedeelte, dat 11 gecilieerde haren draagt, en dat vergelijkbaar is met den „neus” van andere genera. Palptibia extern met 1 nevenklauw, intern met 1 nevenklauw en twee kammen van $7 + 8$ tanden.

Daarmede is deze soort voldoende gekenschetst. Maar zij heeft nog eene andere, zeer vermeldenswaardige bijzonderheid. De twee peritremata zijn, als gewoonlijk, vóór verbreed. De stigmata nemen het voorste gedeelte van die verbreding in, zijn dus niet spleetvormig. Elk peritrema gaat achter, niet vóór, over in eene, gewone trachee, die zich S-vormig naar beneden buigt en dan overgaat in een zwak-sikkelvormig gebogen, sterk gechitiniseerde, holle staaf. Aan het andere einde van die sikkel treedt de trachee weer te voorschijn, en vertakt zich in een gering aantal dunnere tracheeën, die zich naar de palpen, de pooten en naar achteren begeven. Alle tracheeën zijn van een spiraaldraad voorzien. Er zijn dus geen luchtzakken en geen tracheeën zonder spiraaldraad.

De beteekenis van den vorm van den hypopus voor de bepaling der verwantschap. Over dit onderwerp schreef ik reeds in de Ent. Ber. v. 6. n. 136. Maart 1924. p. 255. — Op twee typische gevallen wil ik nog wijzen. — Zonder acht te slaan op den vorm der Nph. II van *Lardoglyphus zacheri*, plaatste ik het genus *Lardoglyphus* in mijn systeem (zeg: determineertabel) onder C. 3. „Ambulacra with more or less so called pedunculate caruncle, on the enlarged distal part of which the claw, often minute, is attached”; en verder zóó, dat het in de buurt der *Glycyphagidae* kwam (zie Ent. Ber. v. 7. n. 157. Sept. 1927. p. 244). Nu is het wel merkwaardig, dat genoemd genus Nph. II bezit, die, behalve hare klauwen, op die van *Sennertia* en *Chaetodactylus* gelijken, welke genera tot de *Glycyphagidae* gerekend worden. — Het tweede geval betreft het volgende. L. c. n. 136. p. 255. wees ik er op, dat de Nph. II van *Caloglyphus mycophagus* MÉGN. en

Cal. kramerii BERL. zoozeer van elkander in vorm verschillen. Nu maakte ik onlangs kennis met eene Nph. II, die sprekend gelijkt op die van *kramerii*, en die ik *leefmansii* noemde (Ent. Ber. v. 7. n. 158. Nov. 1927. p. 267). En uit Bordeaux ontving ik van Dr. J. FEYTAUD, Directeur van het Station Entomologique aldaar, eene derde soort uit de nesten van *Reticulitermes lucifugus* in Spanje en in Algiers. En uit Mexico zond Dr. A. DAMPF mij een aantal *Caloglyphus*, die op de eieren van aldaar levende *Locustidae* parasiteeren, en waarvan de Nph. II eveneens op die van *kramerii* gelijken. — In allen geval geeft het voorkomen van 4 bijna gelijkvormige Nymphae II te denken! Zij vormen te zamen eene groep binnen het genus *Caloglyphus*, en de vraag doet zich voor: behoort *mycophagus*, wier Nympha II zoo sterk afwijkt van die van *kramerii*, *leefmansii*, *feytaudi* en van de nog onbenoemde uit Mexico, wel tot genoemd genus? Of behoort de zoogenaamde Nympha II van *mycophagus* wel tot deze soort?

Caloglyphus feytaudi nov. spec. Hiervan bezit ik slechts 4 Nymphae II. Dr. FEYTAUD zal trachten, de andere ontwikkelingstoestanden machtig te worden. Bij *feytaudi* zijn de rugharen minstens 3 \times langer en slapper dan bij *kramerii*, en bestaat de dorsale dwarsrij niet uit 4, maar uit 6 haren (tusschen de externe en de interne is er, vlak vóór de olieklier, één bijgekomen). De pooten zijn bij *feytaudi* korter en dikker dan bij *kramerii*; bij gestrekte pooten en bij dorsaal zicht zijn bij *kramerii* de femora I voor de helft zichtbaar; bij *feytaudi* slechts de distale helft van genu I. Bij *kramerii* is de lijn, die de 4 coxae I + II van de 4 coxae III + IV scheidt, nauwelijks naar voren convex; bij *feytaudi* sterker; bij *leefmansii* zeer sterk convex. Bij *kramerii* is de zuignaplaat bij benadering vierkant; bij *feytaudi* bij benadering zeshoekig.

ARNHEM.

A. C. OUDEMANS.

